

вул. Артема, 73, 11 поверх, м. Київ, Україна, 04053
Тел/факс: (+38 044) 4862841, 4862812, 4863070, 4862878, 4862883
E-mail: info@auc.org.ua www.auc.org.ua

№ 5-397
від «6» грудня 2013 р.

Комітет Верховної Ради України з питань державного будівництва та місцевого самоврядування

У Верховній Раді України 29.11.2013 р. під № 3704 зареєстровано внесений Кабінетом Міністрів України проект Закону України «Про органи самоорганізації населення» (далі – Законопроект). На нашу думку, цей законопроект має ряд серйозних недоліків, основними з яких вважаємо наступні:

1. Статтями 8, 9 Законопроекту і далі пропонується органи самоорганізації населення (далі – ОСН) обирати, вносити зміни до їх складу, до змісту положення про ОСН тощо на загальних зборах (конференції) жителів з представництвом на них не менше 50% жителів території, що мають право голосу. Так само перед загальними зборами (конференціями) пропонується проводити звіти ОСН.

Однак такі загальні збори (конференції) надзвичайно проблематично зібрати, зокрема з подібним порядком денним. Є немало прикладів, що свідчать про проблематичність зібрання загальних зборів навіть одного багатоквартирного будинку. Таким чином, подібний спосіб формування ОСН зі значною долею вірогідності й далі гальмуватиме розвиток їхньої мережі або спонукатиме ініціаторів до фальсифікації кворуму.

В той же час відсутні вагомі підстави для надання ОСН такого високого рівня легітимності. Адже ОСН не є органом влади, він не приймає загальнообов'язкових рішень, не встановлює і не збирає податків та навіть обов'язкових внесків тощо. Пропоновані частиною третьою статті 3 основні завдання ОСН, а також їхні повноваження, визначені частиною першою статті 17, зводяться до таких функцій, як «представлення», «сприяння», «участь». До того ж вимога будь-якого кворуму виборців давно знята для виборів депутатів усіх рівнів, сільських, селищних, міських голів і навіть для виборів Президента України.

Тому, на наш погляд, цілком достатньо обирати (формувати) ОСН на зборах зацікавлених громадян – тобто тих, хто відгукнувся на запрошення

ініціаторів і взяв участь у таких зборах (без визначення кворуму). Вносити зміни до складу ОСН можна шляхом кооптації. А звіти робити теж перед зацікавленими громадянами, які прийшли на звітні збори.

Все це значно полегшить формування та функціонування ОСН, сприятиме розширенню їхньої мережі і усуне спокусу фальсифікації кворумів зборів.

2. Законопроект передбачає в процесі заснування ОСН проведення двох зборів громадян – одні мають ініціювати створення ОСН і звернутися до ради за дозволом (стаття 8), а на інших, після отримання дозволу ради, обирається сам ОСН (стаття 9). Достатньо було б, аби дозвіл на проведення зборів зі створення ОСН надавався групі ініціаторів, а збори (одні) проводилися відповідно до отриманого дозволу вже безпосередньо для створення ОСН.

3. Стаття 12 «Порядок обрання органу самоорганізації населеного пункту членами відповідної мікрогромади в разі неможливості проведення загальних зборів (конференції)» не визначає критерії неможливості проведення зборів (конференції).

4. Законопроект (стаття 12) передбачає обрання ОСН населеного пункту, району в місті (де не утворено районної ради) за складним механізмом виборів депутатів сільських, селищних, міських рад та відповідних голів з утворенням виборчих комісій, складанням списків виборців, друком бюлетенів тощо. Це передбачає значні видатки для місцевих бюджетів за, як вже зазначалося, відсутності у ОСН вагомих повноважень, які б виправдовували такий підхід до їхнього обрання. Крім того, вважаємо, може виникнути конкуренція легітимності між ОСН та органами місцевого самоврядування обраними за однаковим механізмом на тій же території.

На нашу думку, на значних територіях, як селище, район у місті, справжня самоорганізація населення є сумнівною. Тому для таких територій доцільніше передбачати утворення асоціацій ОСН з формуванням їхнього представницького органу з представників ОСН вулиць, кварталів тощо.

5. Законопроект не містить, на наш погляд, чітко визначених правових наслідків легалізації ОСН шляхом повідомлення про його заснування, тому вважаємо, що слід обмежитися легалізацією ОСН шляхом реєстрації.

6. Законопроектом (частина четверта статті 9) передбачено обрання зборами (конференцією) громадян керівника ОСН, його заступника, секретаря, інших членів ОСН.

На нашу думку, очільника ОСН слід називати в законі головою, а не керівником, оскільки ОСН складається повністю або переважно з осіб, що працюють на громадських засадах і не підпорядковані нікому зі складу ОСН в службовому порядку.

Крім того, розподіл обов'язків усередині ОСН, в тому числі обрання голови, слід робити не на зборах, а доручити це самому ОСН. Це полегшить вирішення суперечностей в ОСН, які можуть виникати, а також перерозподіл обов'язків за необхідності.

7. У визначенні загального складу будь-якого ОСН відповідною сільською, селищною, міською радою (частина четверта статті 12) немає, на нашу думку, необхідності, оскільки ОСН працює на громадських засадах і не потребує бюджетних видатків на своє утримання. Загальний склад ОСН має бути таким, яким його сформулюють збори з наявного числа відповідних активістів.

8. Вважаємо, що пропоновані статтею 16 Законопроекту особливості управління в селі, селищі (що не є адміністративними центрами), районі в місті (у разі неутворення районної у місті ради), в яких відсутній орган самоорганізації населеного пункту, не є предметом регулювання законом про ОСН, оскільки ОСН не є органами управління. Питання призначення, обрання тощо уповноваженої радою особи мають визначатися новою редакцією Закону України «Про місцеве самоврядування в Україні» в рамках реформи місцевого самоврядування та територіальної організації влади. Пропонуємо статтю 16 з законопроекту вилучити.

9. В статті 21 передбачається надання ОСН повноваження, яке, на наш погляд, дисонує з їхнім визначенням статтею 2 Законопроекту статусом представницького органу. Таким є, на нашу думку, повноваження щодо управління підприємствами, окремими об'єктами житлового фонду, що перебувають у комунальній власності територіальної громади села, селища, міста, які знаходяться на їх території.

Пропонуємо статтю 21 з Законопроекту вилучити.

10. Питання внутрішньої організації ОСН (статті 23-29) не слід, на нашу думку, регламентувати законом, оскільки ці повноваження практично не поширюються на відносини поза самим ОСН. Частина цього розподілу має бути визначена в Положенні про ОСН, а частина - визначатися розпорядженням голови ОСН.

11. Частиною першою статті 33 Законопроекту передбачено, що «щорічні плани соціально-економічного розвитку відповідного села, селища, міста повинні містити окремі розділи, спрямовані на розвиток органів самоорганізації населення». Вважаємо, що розвиток органів самоорганізації населення не належить до питань соціально-економічного розвитку адміністративно-територіальної одиниці і тому не має включатися (принаймні щорічно і в обов'язковому порядку) до планів такого розвитку.

Зазначені зауваження та пропозиції вносилися представниками АМУ під час засідань робочих органів з роботи над Законопроектом, вони надсилалися розробнику в письмовому вигляді, але не були враховані в остаточній редакції документа. Відповідно, на стадії погодження Законопроект не був Асоціацією погоджений.

Пропонуємо повернути Законопроект розробнику на доопрацювання.

Виконавчий директор Асоціації

М.В.Пітцик